

Numo Lîbiya
Wôzirego kaguradii-ĩ
Kôĩ tûge yê barada yê kaguradia-ã

KA NDURA TUDAGA-Ã

Yagabi nôguzuui kaguradi mbikidaa-ã

Tûgi karadidii-ĩ

Numo Lîbiya
Wôzirego kaguradii-ĩ
Kôĩ tûge yê barada yê kaguradia-ã

Ka ndura tudaga-ã

Yagabi nôguzuui kaguradi mbikidaa-ã

Tûgi karadidii-ĩ

Yibedida-ã

Abdurrahman Bîrehim mi
Hasan Bêdei mi

Zabtu ladida-ã

Bîrehim Šahaĩ mi
Hamud Adum mi

Wawala-ã

Seelmîn Zôrrug do

2020 - 2021

A muro tûgi nôguzuui zûzuro « Ka ndura tudaga-ã »
lêyine tudaga-ã kara ndogusi-ĩ ladii-ĩ tudaga-ã kara-
ga Lîbiyaa-ã du kara ndogusii di yibeyinî čîiĩ. Muro
zûzuro anna ka tudaga-ã karadida mbikida-ã ha
yibedu tendusudo. Tûge yagabi nania-ã gunna tûge
čû hoda. Tûgi turo ni, karadidaa ; gudi-ĩ ni, hur-
gusuu. Ôwonni, yagaba mbikidaa ôguzuu gubudda-ã
četu tûgi kara ndogusdoi turo yidado.

Zûzuro tûge adaa-ã tûge tudagaa Mosko Hanadii-ĩ
yihidaã koi di yibedudo. Ôwonni, tûge guda araŋgaa
yê ŋgîlskaa yê mundu hu ladu yibedudo.

Tûgi-ĩ yibedida-ã :

**Abdurahman Bîrehim mi yê
Hasan Bêdei mi**

Zabtu laddida-ã :

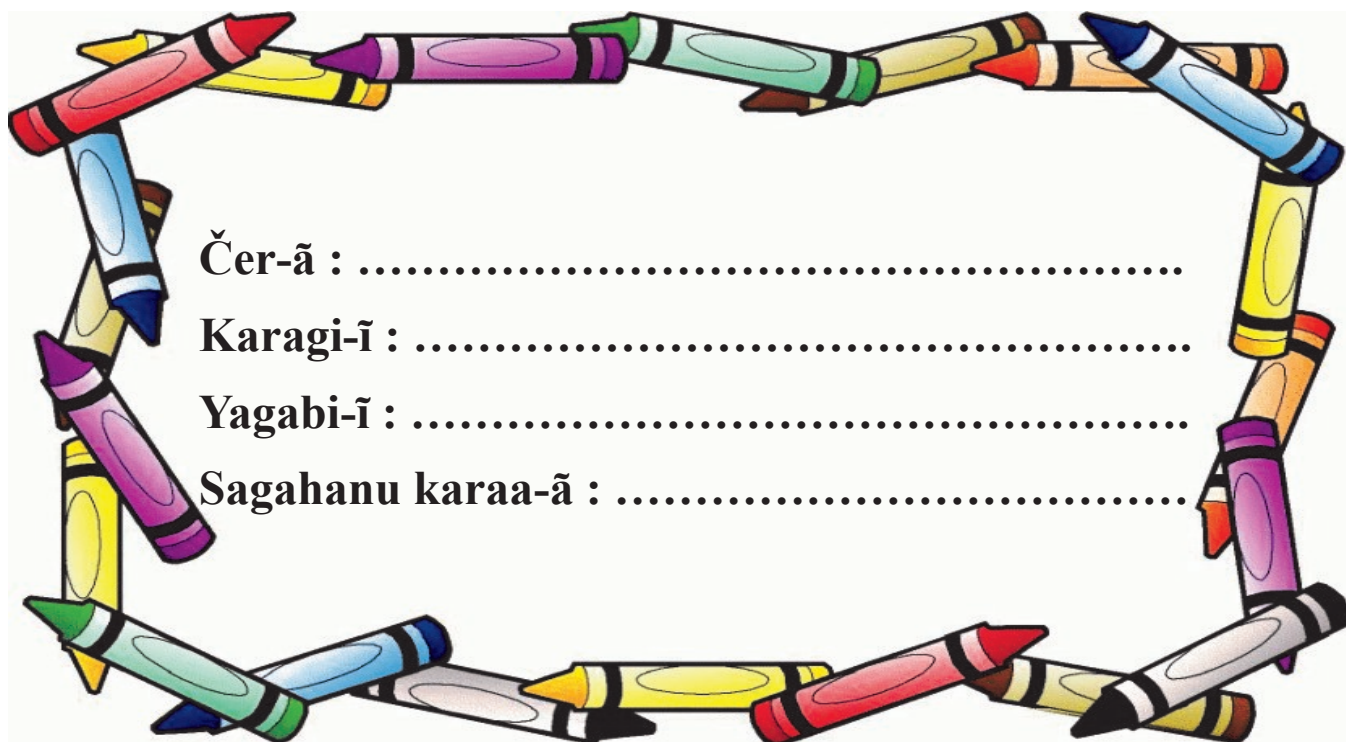
**Atuman Hamud mi
Bîrehim Šahaĩ mi
Hamud Adum mi**

Kûlole-ã :

**Aliha Mahuma mi
Abdusalam Wahali
Yisa Ali Sîda**

Wawala-ã :

Seelmîn Zôrrug do

Čer-ã :

Karagi-ĩ :

Yagabi-ĩ :

Sagahanu karaa-ã :

Arba tudagaa-ã

a A	ã Ã	b B	č Č	d D					
e E	ê Ê	g G	h H	i I					
î Î	ĩ Ĩ	k K	l L	m M					
n N	nj Nj	ñ Ñ	ŋ Ŋ	o O					
ô Ô	p P	r R	s S	š Š					
t T	u U	û Û	ũ Ũ	w W					
y Y	z Z								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Yuna tûgi-ĩ du čûkuã

Kara-ĩ	Karadi-ĩ	Kûloli-ĩ	Kîye-ã	Lagarka-ã
zabti	Arba sodurua-ã yê yîkko-ã četu.			9-14
Gubuddi-ĩ	Karago tanã	Karago nurã	Čer tudii-ĩ (1) Mundu ndogusi-ĩ (1) Arba hoda-ã (1)	15-21
Nûnjui-ĩ	Wurda nurã	Ayî nurã	Mundu ndogusi-ĩ (2) Ndogusunnú (1)	22-28
Nôguzuui-ĩ	Numo nurã	Numo nurã	Arba hoda-ã (2) Čer tudii-ĩ (2)	29-35
Nduzooi-ĩ	Tûgego zibe nuraã		Čobtu ladi-ĩ Ndogusunnú (2)	36-41
Nuhooi-ĩ	Tînni-ĩ	Tînni-ĩ	Mundu ndogusi-ĩ (3) Arbi bui du yê kunu du yê ko ndunasi-ĩ Yoga hidia-ã (1)	42-48
Ndîšeei-ĩ	Ka ndura tudaga-ã	Ka nurã	Arba gûrrodia-ã (1) Hana-ndoduri-ĩ (1) Arba gûrrodia-ã (2) Mundu ndogusi-ĩ (4)	49-55
Ndûdusii-ĩ	Alam numo nuraã	Kûloli numii-ĩ	Hana-ndoduri-ĩ (1) Arba hoda-ã (3)	56-61
Nuyusui-ĩ	Widenu-ã yê dûguli-ĩ yê		Arba tudia-ã (1) Mundu ndogusi-ĩ (5) Su ndunai-ĩ (1) Yoga hidia-ã (2) Su ndunai-ĩ (2)	62-67
Nîyišii-ĩ	Bûrni-ĩ ziara ndedi		Kîye îye ndûdudia-ã Mundu ndogusi-ĩ (6)	68-74
Murdomma	Kandama tama njoob		Ndogusunnú (3) B yê p yê Kôwuro-ã hidi-ĩ	75-79

Arba nuã yasu !

	a	e	ê	i	î
b	ba barbi	be belu	bê bêde	bi bigi	bî bîdi
č	ča čata	če čer	čê čêzi	či čilu	čî čîčil
d	da dagi	de dele	dê dêbi	di diri	dî dîli
g	ga galihi	ge gerendi	gê gêyirti	gi gibi	gî gîni
h	ha hali	he hel	hê hêĩ	hi hidimili	hî hîše
k	ka karaha	ke kehe	kê kêleĩ	ki kirki	kî kîdi

	a	e	ê	i	î
l	la lamba	le ledi	lê kêlêĩ	li ligi	lî lîdi
m	ma madu	me mesti	mê mêgi	mi mišenu	mî mîni
n	na nagi	ne nedi	nê nêski	ni niri	nî nîhi
nj	nja anja	nje njeni	njê njêni	nji njillikii	njî njîi
ñ	ña ña	ñe ñekti	ñê ñê	ñi ñidi	ñî —
ŋ	ŋa ŋam	ŋe miŋego	ŋê —	ŋi ŋili	ŋî ŋîsti
p	pa papadti	pe per	pê —	pi —	pî pîmbinu
r	ra kara	re ereĩ	rê êre	ri irri	rî tîri

	a	e	ê	i	î
s	sa sa	se —	sê sêbil	si siges	sî —
š	ša šahi	še šeda	šê šêgi	ši šĩr	šî šîgihe
t	ta ta	te tele	tê têski	ti tiri	tî tĩri
w	wa wa	we wedti	wê wêtige	wi wilikti	wî —
y	ya yaba	ye yesku	yê yêski	yi yili	yî yĩni
z	za zabti	ze zegege	zê zêitun	zi zidu	zî zîŋi

	o	ô	u	û
b	bo boye	bô bôtu	bu bul	bû bûni
č	čo čomur	čô čôhuri	ču čudo	čû čûsu
d	do čudo	dô dômuri	du dunu	dû dûguli
g	go ogo	gô gôni	gu gumar	gû gûrus
h	ho hosu	hô hôdi	hu hur	hû hûni
k	ko koko	kô kôkori	ku kubu	kû kûdi
l	lo ollo	lô lôĩ	lu luguran	lû lûgu
m	mo modo	mô môni	mu muro	mû mûši

	o	ô	u	û
n	no no	nô nôgu	nu numo	nû nûr
nj	njo njorru	njô njôgo	ču njuu	čû njûsu
ñ	ño ñodi	ñô _____	ñu ñulokti	ñû _____
ŋ	ŋo ŋonu	ŋô ŋôonni	ŋu ŋuli	ŋû ŋûkti
p	po popur	pô pôpudu	pu popur	pû pûpur
r	ro koro	rô ôro	ru suru	rû kûrunu
s	so so	sô sôodi	su suli	sû sûni
š	šo šoši	šô šômoši	šu _____	šû _____

	o	ô	u	û
t	to tomor	tô tôri	tu tumo	tû tûli
w	wo woi	wô wômo	wu wuli	wû wûni
y	yo yogo	yô yôido	yu yuroũ	yû yûkuli
z	zo yuzo	zô ôdozôũ	zu zudu	zû zûzuro

Karago tanã

Bini karagi-ĩ heridu. Ada karadida-ã gunna konnoda. Galmaĩ karagi-ĩ di êski, ada ŋgo hanayinia yugondú. Êski di ada-ã ha hanayinĩe barayini. Taa, ada-ã kôĩ čũkuã, tigiri. Tigiriĩ, Wordugu yê hokto. Taa, yunu turo čĩ :

- Wosu honuũ ni laũ nurã ?

Wordugu yahad :

- Tani wosu, nuro wosu ni ?

Galmaĩ yahad :

- Tani karadido êski karago a tirdo. Čer taŋã Galmaĩ, kara yagabi nôguzuui-ĩ karaniri.

Wordugu yahad :

- Tani čer taŋã Wordugu ? Tani mannu, kara yagabi nôguzuui-ĩ karaniri.

Galmaĩ yahad :

- Hananunurã budi konnodudo, hôsondi !

Wordugu yahad :

- Tani mannu hananunurã budi konnodudo, hôsondi !

Galmaĩ yê Wordugu yê hanadunduã, toroza toguso. Četu borsu lôko nani čûku.

1 Šĩr yunak nani, kũloli yogus !

Karago nurã

Karago nurã, karago nurã

Karago nurã bui,

Karago nurã tĩri,

Karago nurã ha daaru.

Karago nurã a kaya du gagaltidini,

Karago nurã a kaya du tidedi,

Karago nurã ha daaru.

Du arba ka nuraã karaniri,

Du adaga nurã karaniri,

Karago nurã ha daaru.

Waha ndodura

1 Karanu nani hûrumu !

- 1) Galmaĩ yê wuna yê karagi-ĩ a hoktundu ?

- 2) Galmaĩ karagi-ĩ di êski ni ?

- 3) Galmaĩ yê Wordugu yê yagabi ndî korã karayindi ?

2 Karanu nani ñizu !

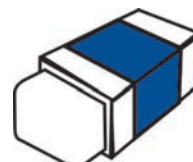
- A tûgi nurã.

- A sũktiĩ nurã.

- To sartia nurã.

- To arbidia nurã.

3 Karanu nani, yûluk !

kara

êski

bui

- Galmaĩ yê Wordugu yê ----- yagabi nôguzuui-ĩ karayindi.
- Galmaĩ karagi-ĩ di -----.
- Karago nurã -----.

4 Kûloli-ĩ šĩ yunak nani, tûmunu !

Karago nurã -----,

Karago nurã -----,

Karago nurã a kaya du -----

Karago nurã a kaya du -----,

Du -----.

Du -----.

5 Kûloli-ĩ šĩ yunak nani, zaga karanumma koi di zûrru !

Du adaga nurã karaniri,

Karago nurã ha daaru.

Du arba ka nuraã karaniri,

Karago nurã bui,

Karago nurã, karago nurã

Karago nurã tîri,

6 Mède-ã šĩr yunak nani, dagi-ĩ lanu tòmunu !

karago		
ka	ra	go

torozo		

tidedi		

Wordugu		

tidedi		

Galmaĩ	

7 Dĩzu nani, arbi soduruu yoozu-ã kôĩ bũgi-ĩ di yunak !

a e

a ê

--b--r

k--r--

k--yĩ

--ndemi

y--b--

--zimbi

8 Karanu nani, ñĩzu !

karaha

karaha

arbidia

arbidia

9 Arba hoda-ã ñîzu !

ambirri

hoŋgo

tondolo

imbi

duŋgu

kindigi

10 Lanu tîmunu !

m

- Tani anja nurã čamuri.
- Tani ña-ã zamuri.
- Tani yumma tohuri.

n

- Tani tûgi nurã karaniri.
- Tani arba nurã arbiniri.
- Tani amma ha lahaniri.

ŋ

- Tani ñeŋiri.
- Tani tîinne-ã moŋiri.
- Tani tîhorti haŋiri.

mb

- Tunda anja ndurã čamburi.
- Tunda ña-ã _____.
- Tunda yumma _____.

nd

- Tunda tûge ndurã karandiri.
- Tunda arba ndurã _____.
- Tunda amma ha _____.

ŋg

- Tunda ñeŋgiri.
- Tunda tîinne-ã _____.
- Tunda tîhorti _____.

Wurda nurā

Bini tumo kaguradii gubuddi-ĩ. Galmaĩ yê wurda hunā yê gunna konnoda. Mura gunna yagabi-ĩ sara-ā du bosu lamar a hi su čugurtakî čûku. Taa, zibe hunā yahad :

- Ada tañā nerke yûrdu ! Bini lamar konnoo. Bini karago nduma gunna du gubudi ndûrruā ndî makuũ ?

Galmaĩ yahad :

- Bini kara ndurā wurda-ā. Kara ndogusdi-ĩ odo nani wurda hunā ha yunu turo arbiyi, či.

Zibe-ã :

- Ada tanã taa ndî arbinduũ ?

Galmaĩ yahad :

- Wurda tanã ha daaru. Mura dogusu yê dîski yê gunna konno tuyogusudîe du tugandi. Zibe nurã dîski gunna hurgusu yogusu ni, anja yagabia-ã yigiidu tiyendi. Ayî tanã ni, hurgusa yagabia-ã yogusi.

Bila yahad :

Tani ni, yunu turo arbinaar. Wurda tanã ha daaru. Mura tunda ha konno tuyogusudîe du yunu gunna yûgurtudu tiyendi. Zibe nurã ni, yuna karago ndurã barayiniã yigiitu tiyendi. Ajî nurã ni, kara hurgusa ndurã gurnadiyindi. Toi di, tunda mannu mura ha gurnandiri.

Taa, wurda hundã budi konnoyuo. Ada hundã ha wuše wuše ! čuo.

1 Šĩr yunak nani, kũloli yogus !

Ayĩ nurã

Ayĩ nurã ĩyi nuru
Dĩski yuze ģĩrbeyinoo, orko nuru ;
Dogusu šēgi buiyinoo, duro nuru.
Kineddi-ĩ owor ôzi nuru
Tũrtu hunu čĩ ni ? Turonnu taŋu.
Keker ēĩ togusiĩ, ģarčĩnã,
taŋu yillaa du njũsu wonišii-ĩ wayinã,
Dogusu bozu hodčinaã busahu koa.
Yunu yogus čĩnã yaarĩ kohori ;
Yunu yahad čĩnã kumanuru haduri.
Ôwuli tĩyiĩ, aŋgal taŋu ;
Bĩ durrunnã soũ taŋu.
Dĩski yuzo tũrtu ;
Dogusu ôwuri tũrtu.
Ayĩ taŋã njĩwo, ALLA njũsu nje !
Nunohoo, ALLA arčanna mari čũsu-aã nje !

Waha ndodura

1 Lanu tômunu !

- A ayî nură.
- A zibe nură.
- A dudoũ nură.
- A dômuri nură.
- A ayî nură.
- A zibe nură.
- A dudoũ nură.
- A dômuri nură.
- Tani ayî nură ha daaru.
- Tani _____
- Tani _____
- Tani _____
- Tunda ayî ndură ha dakuru.
- Tunda _____
- Tunda _____
- Tunda _____

2 Karanu nani hûrumu !

- 1) Galmaĩ yê wurda hună yê nîgeĩ konnoda-ă ?

- 2) Galmaĩ yê wurda hună yê ngaa bosu čûku ?

- 3) Karagi-ĩ di kara hundu tumo gubuddii-ĩ ndi ?

3 Karanu nani, yûluk !

hurgusu yogusi

hurgusa

daaru

- Zibe nurã dîski gunna -----.
- Ayî tanã ----- yagabia-ã yogusi.
- Wurda tanã ha -----.

4 Kûloli-ĩ šĩr yunak nani, tûmunu !

Dîski yuzo gîrbeyinoo, ----- ;

Dogusu šêgi buiyinoo, -----.

Ôwuli tîyîr, angal ----- ;

Bî durrunnáã soũ -----.

Dîski yuzo ----- ;

Dogusu ôwuri -----.

5 Kûloli-ĩ šĩr yunak nani, zaga karanumma koi di zûrru !

Ayî nurã îyi nuru

Dogusu šêgi buiyinoo, duro nuru.

Dîski yize gîrbeyinoo, orko nuru ;

Kineddi-ĩ owor ôzi nuru

Keker êĩ togusiĩ, garčinã,

Tûrtu hunu čî ni ? Turonnu tanu.

6 Mède-ã šĩ yunak nani, dagi-ĩ lanu tũmunu !

durusu		
du	ru	su

karadi		

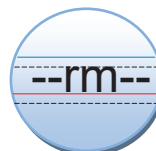
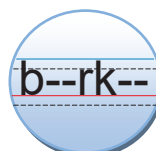
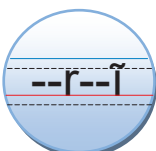
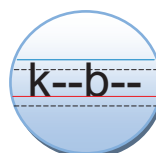
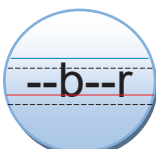
arbiti		

dogusu		

sara		

wurda		

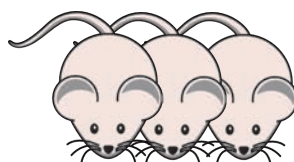
7 Ŋĩzu nani, arbi soduruu yoozu-ã kũ bũgi-ĩ di yunak !

8 Karanu nani, ŋĩzu !

kuur

kuur^a

čuwal

čuwal^a

9 Karanu nani, dagi-ĩ hi lanu tōmunu !

• Ogo-ã čai.

• Ogo-ã čaú.

• Odi-ĩ yuũ čai.

• Odi-ĩ yuũ čaú.

• Odi-ĩ karayini.

• Odi-ĩ karayinú.

10 Karanu nani, dagi-ĩ hi lanu tōmunu !

• Galmaĩ tudaga hanayini.

• Galmaĩ tudaga hanayinú.

• Wordugu karayini.

• _____

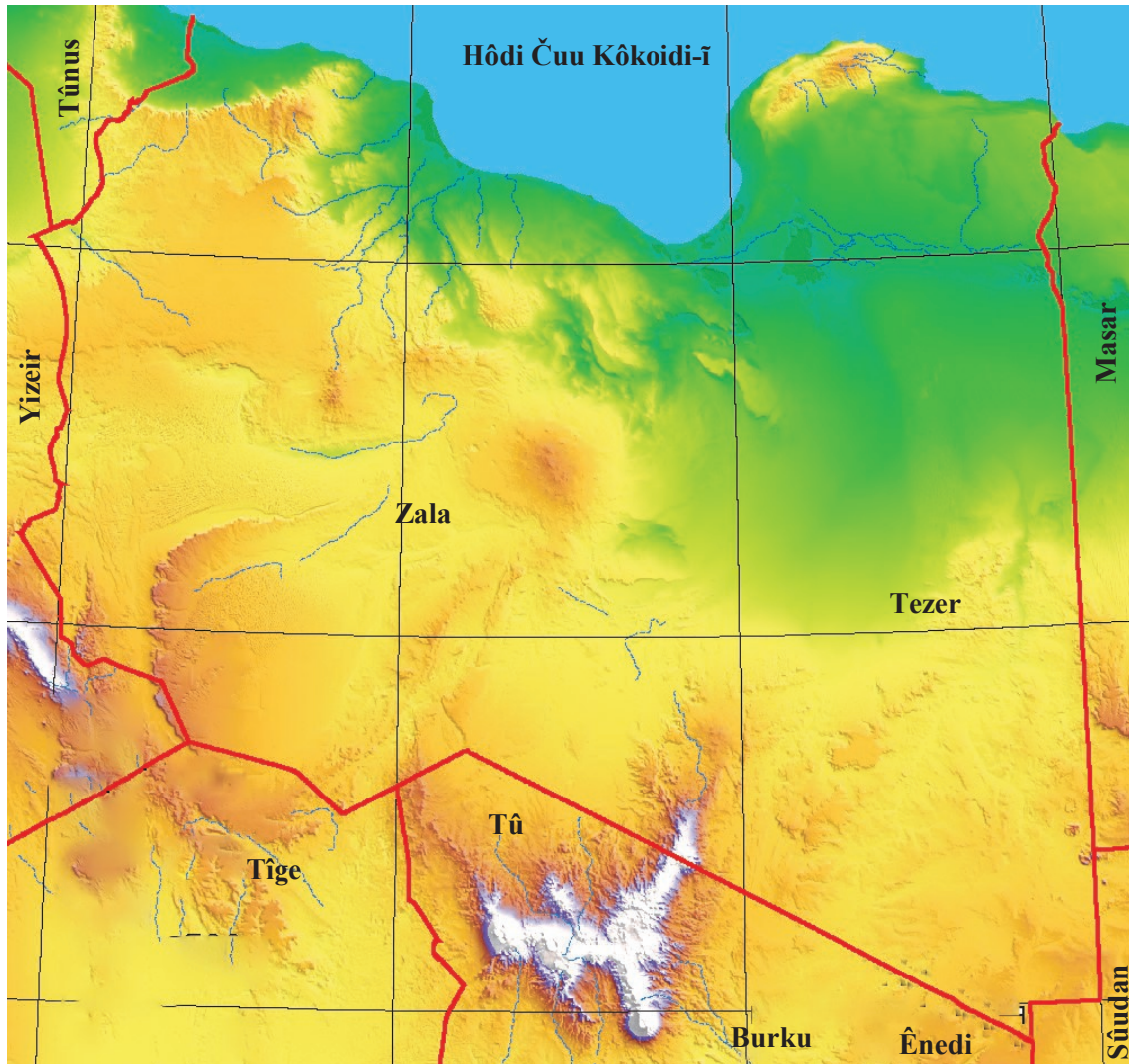
• Bila tudaga wečini.

• _____

• Galmaĩ tĩbi čubi.

• _____

Numo nurã

Numo nurã Lîbiya. Muro numo bui ni, Ahîrika Ma a čî. Njuro hunã Km môluyun yê dûbo kadura tûdusu yê murta hoo sã yîšĩ yê kadura hoo yê murta tuzoo yê soũ turo yê. Yala hunã a ni, Hôdi Čuu Kôikoidi-ĩ čî. Ma du ni, Masar yê kêlenġida. Dî di ni, Tûnus yê Yizeir yê čûku. Ônum du ni, Čad yê Niyer yê Sûdan yê čûku.

Lîbiya numo bui ni, adaga mundudo ni, kôñele mundudo.

Du kôñele šiša hayindu čûku. Du Tuda yê Amaziga yê Midimida yê Araŋgada yê hayindu čûku. Ka šiša wečindi. Tudaga yê araŋga yê amazigna yê midimidiŋa yê wečindi.

Kara ndogusdi-ĩ mēde ada yahadã, karaida-ã ha aũ hidi yidado čĩ ni ? čĩ hiyi.

Taa, Galmaĩ yahad :

- Numa Tudaa-ã Lîbiya du ŋgaa čûku ?

Kara ndogusdi-ĩ yahad :

- Numa Tudaa Lîbiya du čûkuã, Zala yê Tezer yê. Larda Tezer yê Zala yê du bûrne yê demera yê gône mundu du yê hayindu čûku.

Bila yahad :

- Midimida-ã ŋgaa hayindu čûku ?

Kara ndogusdi-ĩ yahad :

- Agat na Gidamus na a hayindu čûku.

Dobiĩ yahad :

- Amaziga-ã ŋgaa čûku ?

Kara ndogusdi-ĩ yahad :

- Amaziga-ã êĩ Nahûusa yê Zuwara yê a čûku.

1 Šiř yunak nani, kûloli yogus !

Numo nurã

Numo nurã ha daaru
Numo nurã ha loduri
Kubo turo du yibeniri
Kubo gudi di zîbiniri
Êrdi numo nurã ha čîdiř hi,
Orronuru tar.

Numo nurã ha daaru
Numo nurã ha yibeniri

Waha ndodura

1 Karanu nani hûrumu !

- 1) Larda ndê du Tuda-ã Lîbiya a hayindu čûku ?

- 2) Midimida-ã ngaa hayindu čûku ?

- 3) Amaziga-ã ngaa čûku

2 Lanu tûmunu !

m

- Nuro anja nuã čamui.
- Nuro ña-ã zamui.
- Nuro yumma tomui.

mb

- Nura anja nduã čambui.
- Nura ña-ã _____.
- Nura yumma _____.

n

- Nuro tûge nuã karani.
- Nuro arba nuã arbini.
- Nuro amma ha lahani.

nd

- Nura tûge nduã karandiri.
- Nura arba ndurã _____.
- Nura amma ha _____.

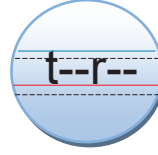
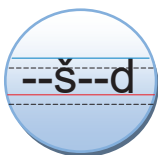
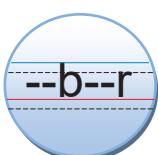
ŋ

- Nuro ñeŋi.
- Nuro tînn-e-ã moŋi.
- Nuro tûhorti haŋi.

ŋg

- Nura ñeŋgi.
- Nura tînn-e-ã _____.
- Nura tûhorti _____.

3 Dîzu nani, arbi soduruu yoozu-ã kôî bûgi-ĩ di yunak !

4 Karanu nani, mundu yogus !

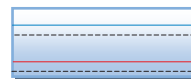
zugur

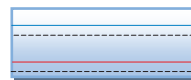
zugura

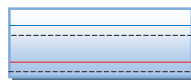
naŋara

ešed

hanjal

5 Su lanu nani, arbinu !

Tani Zala du hanuru tîyi.

Gôni Lîbiyaa-ã Tarabulus.

Tani bûrni di hanuru tîyi.

Tani demere di hanuru tîyi.

Tani tudaga du arbiniri.

Tani tudaga du karaniri.

6 Arba čiaa-ã nîzu !

karaha-ã

šiĩ

yuroũ

kayuwã

gimiĩ

yuũ

kubu-ã

aliĩ

soũ

7 Karanu nani njizu !

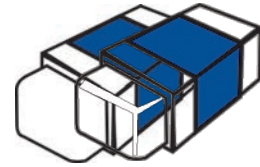
- **Ada** tûge nurã.

- **Ada** sũktie nurã.

- **Tada** sartiaa nurã.

- **Tada** arbidiaa nurã.

8 Karanu nani tũmunu !

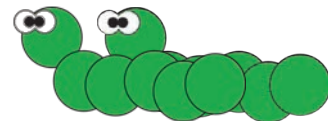
- _____ kũde.

- _____ kuura.

- _____ karma.

- _____ ada.

Tûgego zibe nuraã

Galmaĩ zibe hunã ada kara ndogusdo. Karadi-ĩ budi čudaa. yagabi hunã du tûgego tûge hûdtudo yida. Du tûge yila šiša mundu čûku. Ôwonni, tûge ka šiša du arbiduda čûku. Tûge tudaga du arbiduda yê aranga du arbiduda yê ngîliska du arbiduda yê čûku.

Galmaĩ tumo turo tûgego zibe hunaã du zibe hunã labbara tûgi turo karayinĩ čîidi tigiri. Tigiri yunu turo či :

- Zibe nuru wosu ndûgudu ni ?

Zibe hunã yahad :

- Wosu, nuro wosu ni ? Odo nurã du yîri !

Galmaĩ yahad :

- Zibe nuru tũgi te karaniri !

Taa, zibe hunã tũgi araŋga du arbidudo če. Taa, Galmaĩ yunu turo čĩ :

- Tũgi a gunú, tũgi tudaga du arbidudo baraniri. Tani haki tudaga du arbiniri ni, karaniri.

Taa, zibe hunã tũgi tudaga du arbidudo čenu ni, karanu laniri ! čĩ. Taa, Galmaĩ kubogo du čurčinnó di karayi. karayinã zibe hunã budi konnoyinun ni, yunu turo čĩ :

- Tumo nani tũgegi-ĩ yĩri tũgi tudagaa neri karanu !
Ôwonni, bũrni-ĩ tidedoo, tũge tudagaa mundu kiiduru neri.

Waha ndodura

1 Karanu nani hûrumu !

1) Galmaĩ zibe hunã laũ ndĩ barayinu ?

2) Tûgego Galmaĩ zibe hunã du tûge ka ndê arbiduda
čûku ?

3) Galmaĩ zibe hunã laũ ndĩ barayinu ?

2 Karanu nani, ñĩzu !

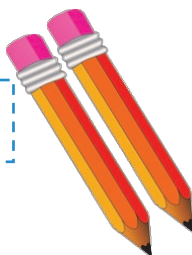
• Odo a durusu.

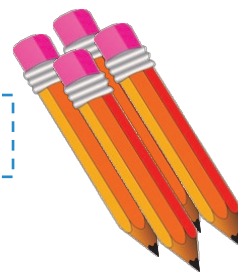
• Odo a koro.

• Arbidia minda.

• Arbidia mundu.

3 Karanu nani, n̄ĩzu !

daaru

Tani karadi daaru.

daarú

Tani abi ndoduri daarú.

daũ

Nuro karadi daũ.

daú

Nuro abi ndoduri daú.

čudaa

Muro karadi čudaa.

čudaá

Muro abi ndoduri čudaá.

4 Karanu nani, n̄izu !

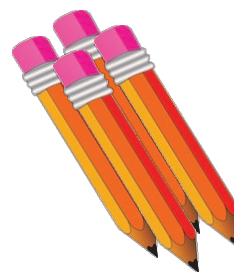
- Odo a koro **gunú** durusu.

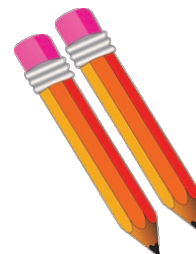
- Odo a durusu **gunú** koro.

- Arbidia ada minda **gunú** mundu.

- Arbidia ada mundu **gunú** minda.

5

Karanu nani, n̄zu !

tar

Tani t̄gi tar.

tarú

Tani t̄gi tarú.

tam

Nuro t̄gi tam.

taú

Nuro t̄gi taú.

yada

Muro t̄gi yida.

yidanú

Muro t̄gi yidanú.

Tînni-ĩ

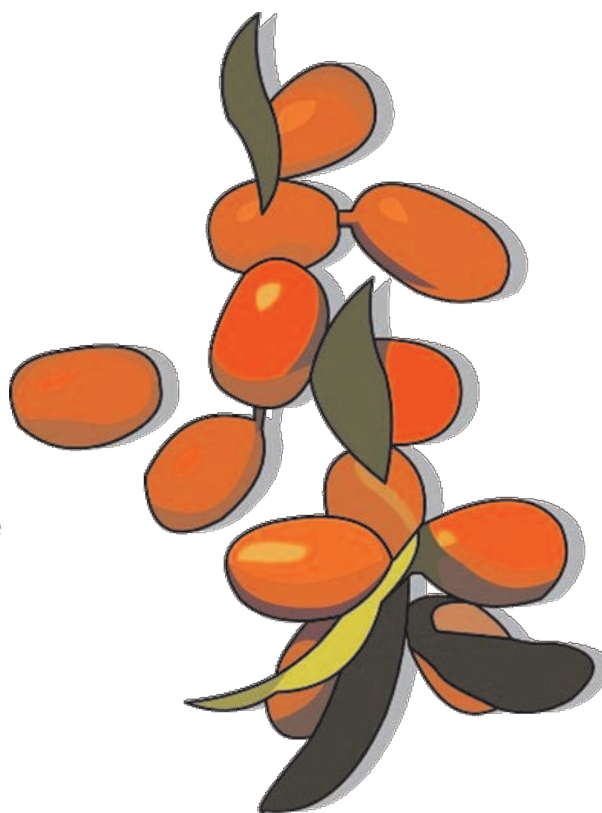
Tînni-ĩ yidi ñidadudo, busaha Tudaa-ã gunna du yerčini. Te-zer du ni, yerčini ; Zala du ni, yerčini. Yidi muro koi ambado gudi yugó. Tînni-ĩ burru togusoo, bahi. Kôwuro to hi îmbi čindi. Gubudi burnaga nduski-ĩ togusoo, huna yihidi. Huna-ã harčindoo, anna-ã dumorčindi. Lôko dumorčindu eneũ bosoo, arसानु togusi. Arसानु-ã gini hunã zidu. Taa, šîgeĩ dolo togusi. Dolo-ã gini hunã ñonu. Taa, šîgeĩ tûli to-gusi. Tûli-ĩ ñjorčino, tînni togusi.

Tînni-ĩ ambaa budi mundu yida. Ambaa tada guru ada mura :

- Mia hunã ni čubudi ;

- Dira hunã du ni, yaaba yê kara yê yudombi ;
- Ôwonni, du konnura hunda sara čûŋgi ;
- Tûmuzure hunã yê ôgune hunã yê he ni, du yaaba daha čûduti ;
- Hor hunã du ni, ôze yugarki.

Tinni-ĩ her hunã nduraã ALLA yûgurtu tiyendudo. Mura ha yuso galigêdi tadar ! Nani, yuso beendurú.

1 Šĩr yunak nani, kûloli yogus !

Tînni-ĩ

Tînni-ĩ, nuro yidi ambado.

Amma laũ amba bui tam.

Mia nuã čubudi.

Dira nuã šešekundu yagaba daha dadarčindi.

Ôguni numa harčundu, yagaba daha čûduti.

Mia nuã čalčundu, tînni saa yibeyindi.

Čalčundu taha yohudu čubudi.

Mia nuã durčundu, kele-ã čoŋgu, hôli čîrčindi.

Su šahi yibeyindi.

Koba nuã yudopu ña-ã ha čendi.

Hor numa du ôze yigarki.

Tînni-ĩ, tînni-ĩ,
nuro yidi ambado

Waha ndodura

1 Hûruũ dîli-ĩ yûluk !

yerčini

îmbi

tûli

1– Tînni-ĩ Tezer yê Zala yê gunna a _____.

2– Kôwuro tînni-ĩ bahiĩ hi _____ čindi.

3– Dolo-ã eneũ bozoo, _____ togusi.

2 Kûloli-ĩ šĩ yunak nani, tômunu !

Tînni-ĩ, nuro yidi _____.

Amma laũ amba _____.

Mia nuã _____.

Dira nuã šešekundu yagaba daha _____

Ôguni numa harčundu, yagaba _____.

Mia nuã čalčundu, tînni saa _____.

3 Kûloli-ĩ šĩ yunak nani, zaga karanumma koi di zûrru !

Mia nuã durčundu, kele-ã čoŋgu, hôli čîrčindi.

Su šahi yibeyindi.

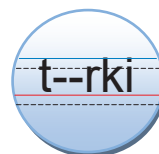
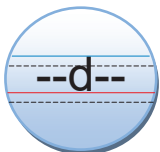
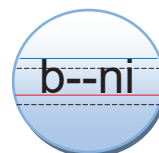
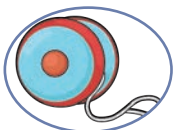
Hor numa du ôze yigarki.

Koba nuã yudopu ña-ã ha čendi.

nuro yidi ambado

Tînni-ĩ, tînni-ĩ,

4 Dîzu nani, arbi sodurru yoozu-ã kôî bûgi-ĩ di yunak !

5 Karanu nani, nîzu !

Kubu turo.

Kuba mundu.

Todo turo.

Toda mundu.

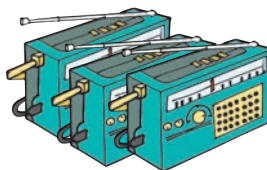
Yidi turo.

Yida mundu.

Êredie turo.

Êredia mundu.

6 Karanu nani, tòmunu !

Tirmesu turo.

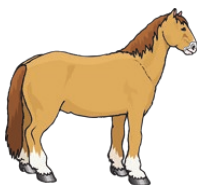
----- mundu.

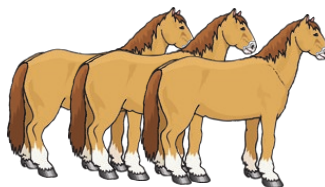
Wonno turo.

----- mundu.

Aski turo.

----- mundu.

Tele turo.

----- mundu.

7 Arbi bui too ni, arbi kunu du mêde-ã tòmunu !

1- A **B**ila.

1- A **t**ûgi.

2- A ...almaĩ.

2- A ...rbidia

3- A ...wo.

3- A ...artia.

4- A ...ôli.

4- A ...ele.

8 Karanu nani, mêdi ginidi-ĩ ñîzu !

Galmaĩ tûgi hunã tûgohu nani tûgegi-ĩ du karayini.

wuna

ndî

ngaa

numa

- **Wuna** karayini ?
- **Ndî** Galmaĩ karayini ?
- **Ngaa** Galmaĩ karayini ?
- **Numa** Galmaĩ karayini ?
- Galmaĩ karayini.
- Galmaĩ tûgi hunã karayini.
- Galmaĩ tûgegi-ĩ di karayini.
- Galmaĩ tûgohu karayini.

9 Karanu nani, kôe bûge-ã yogo hidii yoozu-ã du tômunu !

Kalli budagi-ĩ di dîski tîbi čubî čî.

wuna

ndî

ngaa

numa

- — tîbi čubî čî ?
- — Kalli čubî čî ?
- — Kalli tîbi čubî čî ?
- — Kalli tîbi čubî čî ?
- Kalli tîbi čubî čî.
- Kalli tîbi čubî čî.
- Kalli budagi-ĩ di tîbi čubî čî.

10 Mêdi-ĩ modo hunã yê.

nagi

êski

tîri

↔

↔

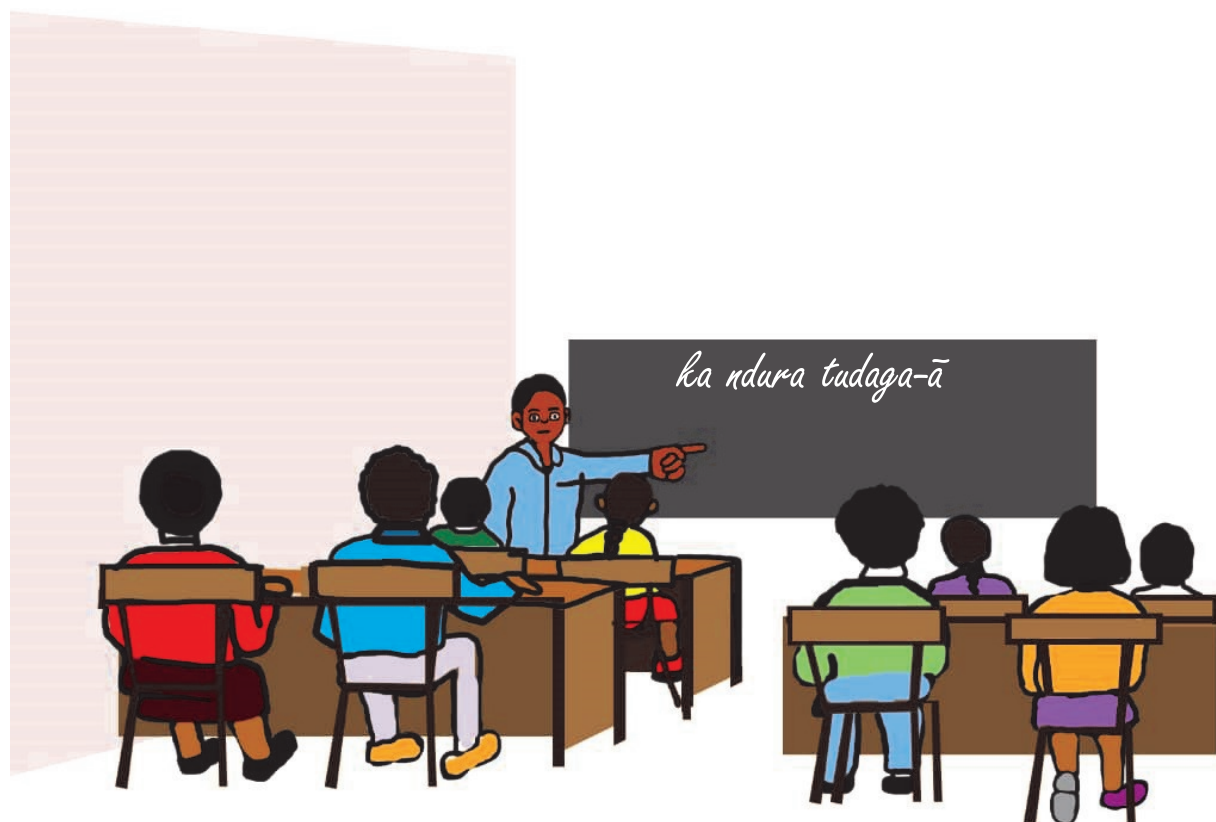
↔

naginní

gibi

gunasu

Ka ndura tudaga-ã

Kara ndogusdo tudagaa-ã lamar tudaga-ã karaga-ã du dudii-ĩ yingal du karadida-ã ha tudaga-ã ha su mêdi yahadu če. Yunu turo či :

- Tudaga-ã ka numoia Lîbiyaa-ã turo. Zala yê Tezer yê a Tuda-ã yê anna guda môše hundã yê wečindi. Muro ka dunoda ni, mêde du buruwa-ã turo. Tudaga du mêdi yugonnó yugó. Ôwonni, muro ka arrakundu mêde tûgi hundã daha hundu du êski yodurkiã turo. Yunu êski yuguruã gunna ha kuzo durumó di haki çer êski

yei.

Kara ndogusdi-ĩ ôwonni, yirkasu yahadi :

- Tudaga-ã yogo hoktii Tudaa-ã gunnó di, muro kûtulu hanada hundaã. Du wečindu ni, wečindi ; nduɲosa hunda ni, ôsumnjindi. Ôwonni, du wêtigaa ni, arbiyindi ; tûge ni, yihiti.

Lôko kara ndogusdi-ĩ yuna ada yahadã karadida-ã budi konnoyuo. Taa, kara ndogusdi-ĩ hi hida mundu hiyuo.

Ôwo yahad :

- Tudaga-ã Zala yê Tezer yê gunnoó, ɲgaa kôî gudi a wečindi ?

Kara ndogusdi-ĩ hûrumnji :

- Tudaga-ã larda Tudaa yusu-ã gunna a wečindi. Zala yê Tezer yê Tû yê Ênedi yê Burku yê Kônum yê Tîge yê Maɲa yê a gunna wečindi.

Bila yahad :

- Tudaga-ã yê dazaga-ã turonnu ni ?

Kara ndogusdi-ĩ hûrumnji :

- Uwuũ turonnu. Mura ni, kôñoli turonna ni, kîyi turonna.

1 Šīr yunak nani, kûloli yogus !

Ka nurã

Ka nurã, ka nurã, ka nurã
Ka nurã tani muro,
Tani muro ka nurã.
Tani daardoó, wuna čudaa ?
Tani huurdoó, wuna yuhui ?
Tani gaganurdoó, wuna gagančini ?
Tani hos-hidirdoó, wuna hos-yihidi ?
Tani gubia kenurdoó, wuna gubia keyini.

Ka nurã Tani muro.
Tunda gunna yerturu hukaar ;
Morti di wataar !
Ka ndurã morčundoo, kînjigi ndurã morči.
Karandaar ! Kuna ndurã ha kara-hitaar !
Ka ndurã hukaar !
Morti di wataar !

Waha ndodura

1 Hûruũ dîli-ĩ yûluk !

yogo

numoia

wečindi

1- Tudaga-ã ka _____ Lîbiyaa-ã turo.

2- Zala yê Tezer yê a Tuda-ã yê anna guda môše hundã yê _____.

3- Tudaga-ã _____ hoktii tudaa-ã.

2 Kûloli-ĩ šĩ yunak nani, tômunu !

Tani daardoó, _____ ?

Tani huurdoó, _____ ?

Tani gagalnurdoó, _____ ?

Tani hos-hidirdoó, _____ ?

Ka ndurã _____ !

Morti di _____ !

3 Kûloli-ĩ šĩ yunak nani, zaga karanumma koi di zûrru !

Ka nurã Tani muro.

Mortidi wataar !

Tunda gunna yerturu hukaar ;

Ka ndurã morčundoo, kînjigi ndurã morči.

Karandaar ! Kuna ndurã ha kara-hitaar !

4 Karanu nani, mēdi ginidi-ĩ n̄izu !

ha he hi ho hu su

- Arbidia-ã Bila **ha** tũku ye !
- Arbidia-ã Kore **he** tũku ye !
- Arbidia-ã Kalli **hi** tũku ye !
- Arbidia-ã Kolo **ho** tũku ye !
- Arbidia-ã Wordugu **hu** tũku ye !
- Arbidia-ã Yũsub **su** tũku ye !

5 Karanu nani, arbi yoozu-ã yũluk nani, mēede-ã tũmunu !

ha he hi ho hu su

- Arbidia-ã Sala — tũku ye !
- Arbidia-ã Eše — tũku ye !
- Arbidia-ã Hĩlli — tũku ye !
- Arbidia-ã Ôwo — tũku ye !
- Arbidia-ã Wordugu **hu** tũku ye !
- Arbidia-ã Hamud — tũku ye !

6 Mède-ã karanu nani, arba ginida-ã ha nîzu !

- kubu • Kubu-ã čuu.

- karaha • Karaha-ã zidu.

- nûr • Nûr-ã konnodo.

7 Mède-ã karanu nani, arba ginida-ã hanîzu !

- ndêgi • Ndêgi-ĩ zidu.

- kirki • Kirki-ĩ madu.

- čudo • Čudi-ĩ owonu.

Nîzu !

- Mède arbi (*i*) yê (*o*) yê du tusaã (-ĩ) du hana-todurki. Arba guda-ã tusaã (-ã) du hana-todurki

8 Mède-ã šĩr yunak nani, dagi-ĩ lanu tòmunu !

hukaar
hu kaa r

wataar
 wataar

gagalti
 gagalti

tadaga
 tadaga

Tezer
 Tezer

Zala
 Zala

9 Karanu nani, ñĩzu !

a

- Tôzuro a hayi čĩ.
- Lagurkĩnnimi a hayi čĩ.
- Muzui a hayi čĩ.

ga

- Ôrkudun ga hayi čĩ.
- Murzug ga hayi čĩ.
- Tezer ga hayi čĩ.

10 Karanu nani, ñĩzu !

Tũgi turo.

Tũge mundu.

Tĩnni turo.

Tĩnne mundu.

Tĩbi turo.

Tĩbe mundu.

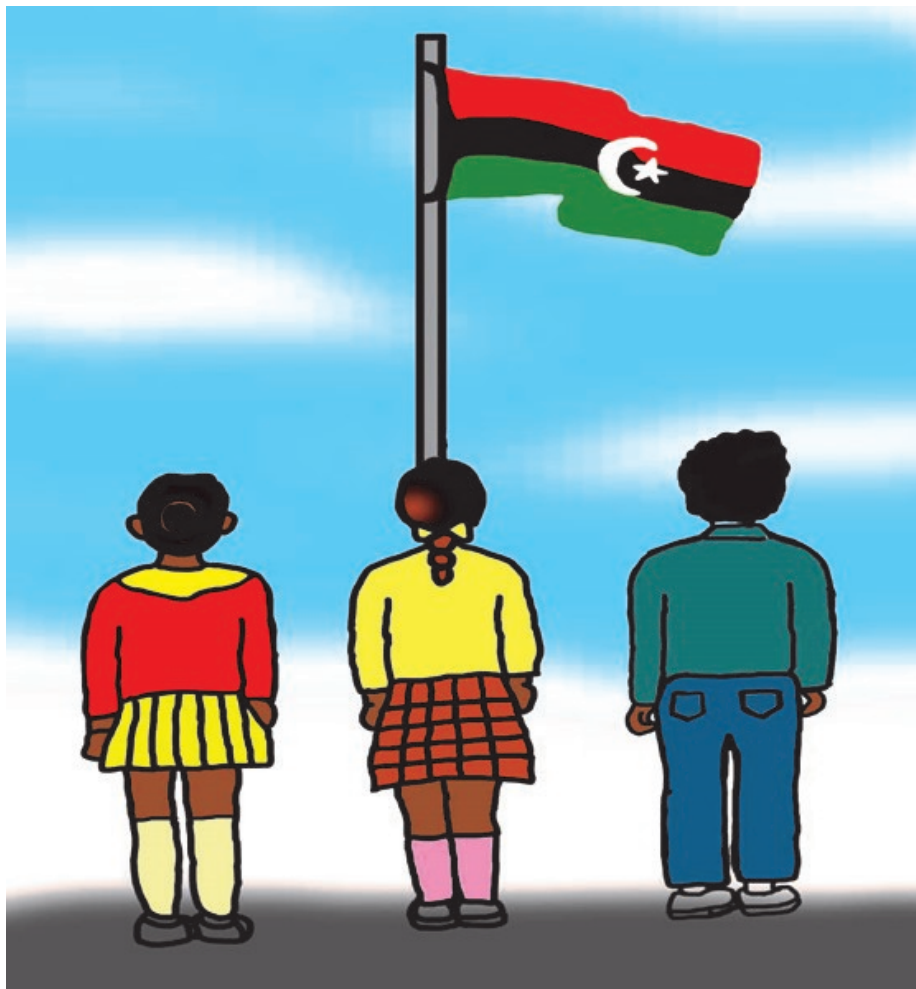

Îyi turo.

Îye mundu.

Alam numo taŋaã

Karadida-ã tûgohu nani karago hundã a zûrtundu tusu ni, alam numo hundaã gubugi-ĩ a kûloli numii-ĩ karayindi. Alam numo nuraã gina ôguzuu yida :

- 1) Ôronnu madu ;
- 2) Hûrodi-ĩ yesku ;
- 3) Wônnu zidu.

Čû hûrodi hunã du têski yê ôwuri yê čûku.

1 Šĩr yunak nani, kûloli yogus !

Kûloli numii-ĩ

Numo nurã numo nurã gursu kuzo mani ni.

Kûnno nêrđi êrdee-ã du di njuwa !

Ŋgullaha nje, ŋgullaha nje, ŋgullaha nje !

Ŋgullaha to durusu nje !

Nuũ yilla to ndurã kopuri.

Lîbiya Lîbiya Lîbiya.

Numo nurã nuro huski dizibaa.

Kubo nuro hi tudunã ALLA hilinuú !

Ŋgullaha nje ! Tunda tôroũ yerkiđa nua.

Ŋgullaha haŋuwo, yunu lûgodurtunã wûdur tadorú.

Tunda laũ êrbiđiga nogoyaa yoob !

Tunda didi Lîbiya mu hu nendurú.

Njêni êski gundurú ; nûmoori tundaa-ã
numii-ĩ četu makar.

Lîbiya Lîbiya Lîbiya.

Dizia-ã kihandundu kôĩ tuyuo.

Tumo lûlu gursuu hakundã kûzurtuo.

Taa, Muskoru-ã guyuo.

Kubo bûrđi-ĩ du, kubo gudi-ĩ du asubu guyuo.

Bî-ĩ hi ALLA nôoši čîwo.

Dîne-ã ha her yê yire yê čîkuwo.

Diziba dûmnjuo, numi-ĩ hi budi bûri čeo.

Lîbiya Lîbiya Lîbiya.

Waha ndodura

1 Hûruũ dîli-ĩ yûluk !

têski

ôguzuu

kûloli

1- Alam numo nuraã gina _____ yida .

2- Čû hûrodi hunã du _____ yê ôwuri yê čûku.

3- Karadida-ã zûrtundu tusu ni, _____ numii-ĩ karayindi.

2 Kûloli-ĩ šĩr yunak nani, tûmunu !

Numo nurã numo nurã _____ .

Kûnno nêrđi _____ !

Dgullaha to _____ !

Nuũ yilla to _____ .

Tunda laũ êrbidiga _____ !

Tunda didi Lîbiya mu _____ .

3 Kûloli-ĩ šĩr yunak nani, zaga karanumma koi di zûrru !

Tumo lûlu gursuu hakundã kûzurtuo.

Dizia-ã kihandundu kôĩ tuyuo.

Taa, Muskoru-ã guyuo.

Bî-ĩ hi ALLA nôoši čîwo.

Kubo bûrđi-ĩ du, kubo gudi-ĩ du asubu guyuo.

Dîne-ã ha her yê yire yê čîkuwo.

Diziba dûmnjuo, numi-ĩ hi budi bûri čeo.

4 Karanu nani, ŋîzu !

- šĩĩ
- Šĩmmi gini hunã mîni.

- gimiĩ
- Gimmmi yidi-ĩ kulaa čî.

- alĩĩ
- Alimmi lahari-ĩ hi čî.

5 Karanu nani, ŋîzu !

- yuroũ
- Yuromma gini hunã čuu.

- yuũ
- Yumma yidiĩ kulaa čî.

- soũ
- Somma lahari-ĩ hi čî.

Dîzu !

- Mède arbi (ĩ) tusaã (mmi) du hana-todurki.
- Mède arbi (ũ) tusaã (mma) du hana-todurki.

6 Mède-ã šĩ yunak nani, dagi-ĩ lanu tòmunu !

ḡgullaha

ḡgu lla ha

diziba

kûloli

nûmoori

kûnno

gursu

7 Lanu nani, tòmunu !

a

- Tôzuro a hayi čî.
- Zûwile — hayi čî.
- Ubari — hayi čî.

ga

- Ôrkudun ga hayi čî.
- Tarabulus — hayi čî.
- Mararam — hayi čî.

8 Lanu nani, ḡĩzu !

Ndêgi turo.

— mundu.

Kûdi turo.

— mundu.

Ôzunuri turo.

— mundu.

Kûloli turo.

— mundu.

9 Arba hoda-ã ñîzu !

ambirri

honɔ

tondolo

imbi

duɔgu

kindigi

10 Lanu tîmunu !

m

- Muro yagabi yudomi.
- Muro yusomuri.
- Muro yumma tohuri.

n

- Muro tûgi hunã karayini.
- Muro arba hunã arbiyini.
- Muro amma ha lahayini.

ɲ

- Muro čonɲi.
- Muro tînn-e-ã monɲiri.
- Muro tîhorti lahanɲiri.

mb

- Mura yagabi yudombi.
- Mura ña-ã _____.
- Mura yumma _____.

nd

- Mura tûge hundã karayindi.
- Mura arba hundã _____.
- Mura amma ha _____.

ɲg

- Mura čonɲgi.
- Mura tînn-e-ã _____.
- Mura tîhorti _____.

Widenu-ã yê dûguli-ĩ yê

Widenu-ã yê dûguli-ĩ ngo hura hunda yidadu kîhikihi di hili-yindi. Widenu-ã ni, hur êdi yuda ; dûguli-ĩ ni, hur dumor yida. To koi di, hura-ã tumo turo ni, widenu-ã čoobu tedi ; tumo turo ni, dûguli-ĩ čoobu tedi. Tumo turo kîhi dûguli-ĩ togusu ni, čoobu teduã, hur widenuu-ã yobus. Lôko yobusuã, dûguli-ĩ osor-ã yê guri-ĩ yê čoobu kulo hur hunu dumor-ã ha su bûyi. Taa, lôko numi-ĩ tigrirĩ, widenu-ã ha hur tanã yobus či ! Widenu-ã hur numa dumor ngayi yobusi, tanã yobusudo, či. Yunu to hi su bêrkidundu ni kiñari a ôroze guda-ã kôi cûkuã, tûruo.

Dûguli-ĩ ôroze-ã gunna ha čabči. Čabčinu ni mēdi hundā yahadā mura gunna hur nuũ dumor-ã yobusudo, hur êdi widenuu-ã gunú ! čuo. To čindu ni widenu-ã ha čulopuo. To koi yogusuduã, čomur-ã mbo kômma tigirdo yugó toloĩ hunu guyi yida čirri čenu kanjinĩ čĩ čudurtuo. Taa, dûguli-ĩ korro čenu ni ôroze-ã gunna ha mēdi tadar nuro čamuroo, nuro čirri yeũ kanniĩ ndu koi ? Kumanu yĩri ! čĩ.

Taa, čomur-ã tani gaňanno, čĩ.

Dûguli-ĩ :

- Nĩgeĩ ndĩ taũ ? čĩ.

Taa, yahadi :

- Zibe nurã yobusudo annura ada tigiiduru yerĩe ! čĩ.

Dûguli-ĩ yahad :

- Zibe numa aňgur ŋgayi yobusi ? čĩ.

Taa, čomur-ã yahadi :

- Nuro hur nuũ dumor-ã mannu yobusĩe
Zibe nurã **yobusunna** ʼã ndĩ togusudo ! čĩ.

Čomur-ã lôko to činã, ôroze-ã gunna yugaso !
Ôwonni yahatia du :

- Mbo mannu tunda nuro hi abusnindiri
haturã noo, hur dumor-ã yobusú ! čuo.

Taa, widenu-ã ha hur-ã yê hurĩ kĩnniĩ dumorimmi yê čoopu čendo.

Waha ndodura

1 Karanu nani, mêdi ginidi-ĩ ȳĩzu !

ni yê taa

- Galmaĩ tũgi hunã karayinu **ni**, ñeki.
- Galmaĩ **yê** Bila **yê** četu lido.
- Galmaĩ tũgi hunã karayi. **Taa**, ñeki.

2 Karanu nani, arbi yoozu-ã yũluk nani, mêde-ã tũmunu !

ni yê taa

- Wordugu li —, ted.
- Ôwo — Wordugu — četu tũro.
- Bila tũgi hunã karayi tũmuyi. —, ñeki.
- Amma tĩbi hunã čubu —, ñeki.
- Arru-ã susu-ã čubu. —, ted.
- Ñi-ĩ — čomur-ã — susu-ã čubo.

3 Lanu nani, tòmunu !

Ôtu turo.

Ôto čû.

Ôbubu turo.

—— čû.

Bôtu turo.

—— čû.

4 Karanu nani, lanu tòmunu !

tani tunda

nuro nura

muro mura

Tani karanaar.

Nuro karanum.

Muro karayi.

Tunda karandaar. Nura karandum. Mura karayuo.

tani tunda

Tani arbinaar.

nuro nura

muro mura

tani tunda

Tani lahanaar.

nuro nura

muro mura

5 Karanu nani, arbi ginidi-ĩ ñîzu !

a e i o u ug

- Arbidia a Bila**a**.
- Arbidia a kore**e**.
- Arbidia a Kalli**i**.
- Arbidia a Kolo**o**.
- Arbidia a Wordugu**u**.
- Arbidia a Yûsub **gu**.

6 Karanu nani, arbi yoozu-ã yûluk nani, mède-ã tômunu !

a e i o u gu

- Arbidia a Sala**---**.
- Arbidia a Eše**---**.
- Arbidia a Hîlli**---**.
- Arbidia a Ôwo**---**.
- Arbidia a Wordugu**---**.
- Arbidia a Hamud **---**.

7 Karanu nani, mēdi ginidi-ĩ n̄izu !

Galmaĩ yê Bila yê tûge hundã karayindi.

wunanna

ndê

- **Wunanna** karayini ?
- **Ndê** Galmaĩ yê Bila karayini ?
- Galmaĩ yê Bila yê karayindi ?
- Tûge hundã karayindi.

8 Karanu nani, tōmunu !

Kalli yê Wordugu yê budagi-ĩ di tîbe čubudî čûku.

wunanna

ndê

- — tîbi čubudî čûku ?
- — Kalli yê Wordugu yê čubudî čûku ?
- Kalli yê Wordugu yê čubudî čûku .
- Tîbe čubudî čûku.

9 Karanu nani, mēdi ginidi-ĩ n̄izu !

- Dêbi a Yûsub **gu**.
- Dêbe ada Yûsub **ga**.

- Dêbi a Yûsub **uu**.
- Dêbe ada Yûsub **ua**.

Bûrni-ĩ ziara ndedi

Galmaĩ yê wurda hunã yê Zala a demere kînniĩ turo du hayindu čûku. Tumo turo zibe hunã muro hi yahadia du : « Kaguradi-ĩ du kannaharndunoo, tôhorti daamma neri, » či. Taa, lôko wêtigaa kaguradia-ã čendu ni, kannahartunã, tigi-ri zibe hunã ha yunu turo či :

- Zibe nuru ! Tani, kannahartudu.

Zibe hunã yahad :

- Odo nurã budi hôrsondi ! Kuma nahadurã koi di, tôhorti ndî barani ? Kûrturu neri.

Galmaĩ yahad :

- Tôhorti baraniriĩ, bûrni Tarabulus ziara tidedîe baraniri.

Taa, zibe hunã bûrni Tarabulus čoŋu ted. Taraulus ga Galmaĩ yuna mundu čudur. Hôdi-ĩ ni, ted ; tallago Tarabulus gu dîne-ã gunnaa-ã ni, ted.

Waha ndodura

1 Karanu nani, yûluk !

tôhorti

demere

bûrni-ĩ

- Galmaĩ yê wurda hunã yê _____ du hayindu čûku.
- Galmaĩ hi zibe hunã _____ če.
- Galmaĩ _____ ted.

2 Mède-ã šĩr yunak nani, dagi-ĩ hi lanu tòmunu !

tôhorti

demere

tallago

tô

ho

ti

kannahar

hôdi

bûrni

3 Kara-ã karanu nani, tòmunu !

- Mêdi mundu hunã **tôhorte** kûrtu ! _____
- Mêdi mundu hunã **hôde** kûrtu ! _____
- Mêdi mundu hunã **bûrne** kûrtu ! _____
- Mêdi mundu hunã **demera** kûrtu ! _____
- Mêdi mudura hunã **abba** kûrtu ! _____

4 Mède-ã karanu nani, dagi-ĩ hi lanu tòmunu !

- Galmaĩ ndoo ?
- Wordugu ŋgai tedu —
- Bila ndî yogusî čî —
- Galmaĩ yîri !
- Bila yusu —
- Wordugu tûgi-ĩ karanu —
- Galmaĩ karagi-ĩ ted.
- Bila yagabi-ĩ ted—
- Wordugu tîbi-ĩ čubu—
- Galmaĩ karayinu ni, ted.
- Bila li ni— ted.
- Wordugu tîbi-ĩ čubuã— li.

5 Arba čiaa-ã ŋîzu nani, mundu ndogusi hundã lanu !

šĩĩ

šima

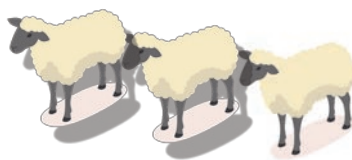
gimiĩ

gima

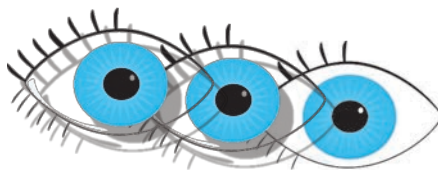
yuroũ

yuroma

soũ

soma

6 Šĩr yunak nani, tũmunu !

5	čũusu
	soũ
	šĩr
	ko
	to
	samsara
	kamiša
	či

7 Kara-ã karanu nani, tũmunu !

Zibe nuru Zibe nuru yũo !	Ayĩ nurã _____ _____ _____	Numo nurã _____ _____ _____	Ada nurã _____ _____ _____
---------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------

8 Yodgud nani, karanu !

turo

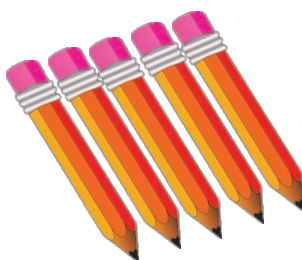
čû

ôguzuu

tuzoo

hoo

dîšee

tûdusu

yusu

yîšîr

murdom

9 Karanu nani nîzu !

murdom

dîyidom

dîyidom
soũ turo

dîyidom
sã çû

murta ôguzuu

murta ôguzuu
soũ turo

murta ôguzuu
sã çû

murta tuzoo

murta tuzoo
soũ turo

murta tuzoo
sã çû

murta hoo

murta dîšee

murta tûdusu

murta yusu

murta yîšii

kođuro

kođuro yê
turo yê

kođuro yê
çû yê

kadura çû

kadura ôguzuu

Kandama tama njoob

Aũ kôndogudi-ĩ guda baraniri činĩ yudaã, morči. Ŋgo lôko turo aũ kôndogudo turo, kogoye hunu yida. Kogoye-ã tũgohu nani suli addabuu, čulobi.

Kôndogudi-ĩ to koi di čĩidi, tumo turo yĩšuã, yunu turo tuŋos : « Kogoye a kiši hunã du ôrozi čĩ ! Yuso yĩdiru ni, muro hi ni, bur ; ôrozi-ĩ ni, maaru burbadiyi, » čĩ.

Dogusu togusuã, kogoye-ã ha su kôdči čĩd. Čĩdu kiši-ĩ harčinã, du yunu čĩdo yugó. Taa, toburru wômnji čudu daha hunã busahu dui. Taa, môši hunã bazuã, tigiri hiyi :

– Nĩgeĩ yudiĩ, wuna nohu ?

Taa, kôndogudi-ĩ yunu togusuã, gunna yahadu če.

Taa, môši hunã zabčĩnu yahad :

– Kôndoguda guda-ã wur hakuo.

Waha ndodura

1 Hâruũ dîli-ĩ yûluk !

njoob

morči

addabuu

1- Kandama tama _____.

2- Aũ kôndogudi-ĩ guda baraniri činî yudaã, _____.

3 - Kogoye-ã tûgohu nani suli _____, čulobi

2 Dagi-ĩ hi lanu tûmunu !

• Tudaga du arbiniri.	• Tani haki tudaga du arbiniri.
• Tudaga du karaniri.	• _____
• Îyi baburi.	• _____
• Biškilet čuzuri.	• _____

3 Karanu nani, dagi-ĩ hi lanu tûmunu !

• Tani tudaga hananiri.

• Tani tudaga hananurú.

• Tani karaniri.

• _____

• Tani tudaga wenniri.

• _____

• Tani tîbi buri.

• _____

4 Lanu tòmunu !

b

- Tani baburi
- Tani koburi
- Tani soburi

b

- Nuro babui
- Nuro kobui
- Nuro sobui

b

- Muro čubabi
- Muro yugobi
- Muro yusobi

p

- Tunda bapuri
- Tunda _____.
- Tunda _____.

p

- Nura bapui
- Nura _____.
- Nura _____.

p

- Mura čubapi
- Mura _____.
- Mura _____.

5 Karanu nani, dagi-ĩ hi lanu tòmunu !

• Nuro tudaga hanani.

• Nuro karani.

• Nuro tudaga wenni.

• Nuro tĩbi bui.

• Nuro tudaga hananuú.

• _____.

• _____.

• _____.

6 Lanu tômunu !

b

- Tani babar.
- Tani kobaar.
- Tani sobar.

b

- Nuro babum
- Nuro kobum.
- Nuro sobum.

b

- Muro čubab.
- Muro yugob.
- Muro yusob.

p

- Tunda bapar.
- Tunda _____.
- Tunda _____.

p

- Nura bapum.
- Nura _____.
- Nura _____.

p

- Mura čubapo.
- Mura _____.
- Mura _____.

7 Karanu nani, dagi-ĩ hi lanu tômunu !

• Muro tudaga hanayini.

• Muro karayini.

• Muro tudaga wečini.

• Muro tĩbi čubi.

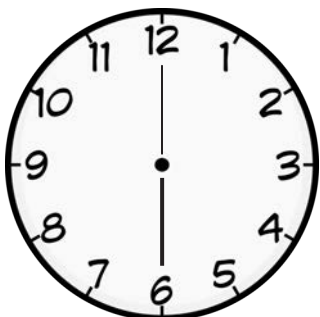
• Muro tudaga hananuú.

• _____

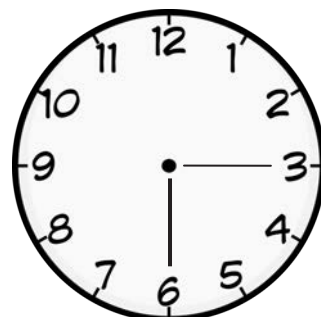
• _____

• _____

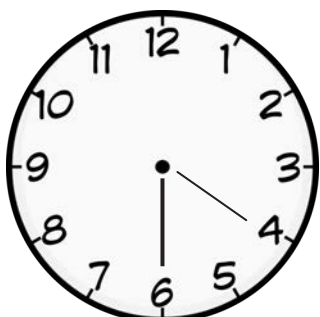
8 Kôwuro-ã ndi kor ?

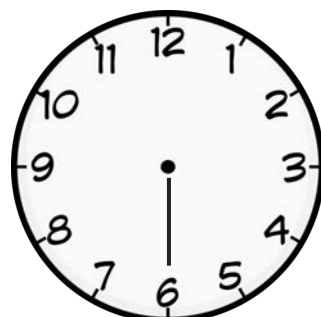
Saa diŕee kalkal.

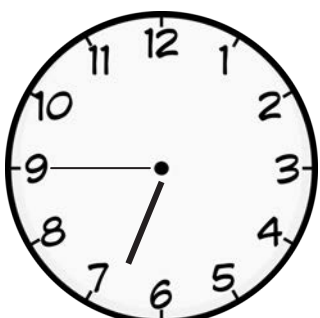
Saa diŕee yê tugor yê.

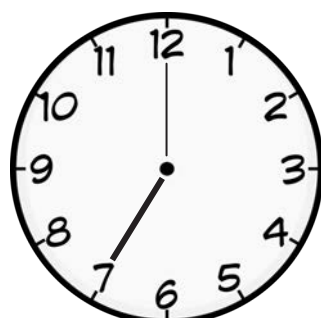
Saa diŕee yê
muskur yê.

Saa diŕee yê laũ yê.

Saa tũdusu hu
tugor mĩgoda.

Saa tũdusu kalkal.

Tûgi a hi karandumma hôrsondi !
Kôi to nerke hi hoktudo.
Čûsu du !

